

ข้อพึงปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางเคมีในห้องปฏิบัติการ

ศูนย์วิจัยชีววิทยาช่องปาก

คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กันยายน 2562

ระเบียบและข้อปฏิบัติของห้องปฏิบัติการ

ข้อปฏิบัติในการใช้สารเคมีเพื่อความปลอดภัยเบื้องต้น	
1.	การนำสารเคมีจากภายนอก เข้ามาใช้ ต้องทำการ ลงทะเบียนเป็นผู้ให้บริการของศูนย์วิจัยชีววิทยาช่องปาก ก่อน จึงจะสามารถใช้สารเคมีภายในห้องปฏิบัติการของศูนย์วิจัยฯ ได้ และเพื่อความปลอดภัย ต้องนำ เอกสาร MSDS มาประกอบการลงทะเบียนด้วย รวมทั้งมีการรายงานการนำเข้า-ออก จากขวดทุกครั้งที่มีการนำเข้า/เบิกใช้สารเคมี เพื่อบันทึกในระบบ Chemtrack
2.	การปฏิบัติงานกับสารเคมี ต้องศึกษา MSDS จนเข้าใจทุกข้อก่อน (มี MSDS วางอยู่ข้างๆ ขณะปฏิบัติงาน หากจำเป็น เช่น การปฏิบัติการกับสารที่มีความเสี่ยงจะเกิดอันตรายง่าย และ/หรือ รุนแรง)
3.	แต่งกายด้วยชุดปฏิบัติการที่ถูกต้อง เหมาะสมกับการทำงาน เช่น ผู้ปฏิบัติงาน/นิสิต จะต้องสวมเสื้อคลุม ปฏิบัติการ รองเท้าหุ้มส้นและปิดนิ้วเท้าตลอดเวลาในห้องปฏิบัติการ
4.	สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายเพิ่มเติมตามคำแนะนำใน MSDS และควรคำนึงถึงความปลอดภัยในขณะที่ปฏิบัติงานด้วย เช่น สารบางชนิดอาจจะมีอันตรายน้อยแต่เมื่อสัมผัสกับร่างกายในส่วนที่บอบบาง ก็อาจเป็นอันตรายสูงได้ หรือการปฏิบัติงานเป็นระยะเวลานาน ก็จะเป็นสารสะสมสารแปลกปลอมต่างๆ เข้าสู่ร่างกายจนเกิดอันตรายในระยะ ยาวได้เช่นกัน รวมทั้งอันตรายจากผู้ปฏิบัติกรอื่นๆ ที่อยู่บริเวณเดียวกันก็พึงระลึกและระมัดระวังดังกล่าว
5.	การเคลื่อนย้ายขวดสารเคมีภายในห้องปฏิบัติการ ให้ใช้ความระมัดระวังและใช้อุปกรณ์ช่วยที่เหมาะสม
6.	การเคลื่อนย้ายขวดสารเคมี ภายนอกห้องปฏิบัติการ ในปริมาณน้อยให้ใช้ถังที่มีหูหิ้วที่เหมาะสม ถ้ามี ปริมาณมาก ต้องใช้รถเข็นที่มีขอบกัน และใช้ภาชนะรองรับและ/หรือวัสดุกันกระแทก การเคลื่อนย้าย สารเคมีไปชั้นต่างๆ ให้เคลื่อนย้ายโดยใช้ลิฟท์ขนของเท่านั้น ผู้เคลื่อนย้ายต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่ เหมาะสม และขวดสารเคมีต้องปิดฝาให้สนิท
7.	การใช้งานสารที่มีกลิ่นเหม็นหรือเป็นอันตรายให้ทำในตู้ดูดควัน แต่ห้ามใช้ตู้ดูดควันเป็นที่เก็บสารเคมี
8.	การทดลองที่ตั้งทิ้งไว้ ต้องมีป้ายชื่อผู้รับผิดชอบ หมายเลขโทรศัพท์ ระบุสารเคมีที่ใช้ และระบุวิธีปฏิบัติเมื่อเกิด สถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น เพลิงไหม้ และ/หรือ เกิดการรั่วไหลของสารเคมีที่กำลังทดสอบทดลอง
9.	ทำความสะอาดอย่างถูกวิธีทันที ที่มีสารหกเปื้อนบริเวณเครื่องมือและพื้นที่ทำงาน
10.	การเก็บสารเคมีให้ปฏิบัติตามระเบียบของศูนย์ฯ เช่น ระบุชื่อเจ้าของ วันเวลา จัดเก็บ เบอร์ติดต่อ ทั้งนี้ ศูนย์ฯไม่สามารถรับผิดชอบไม่ว่ากรณีใดๆ

ข้อปฏิบัติในการใช้สารเคมีเพื่อความปลอดภัยเบื้องต้น	
11.	ถ้ามีการใช้ขวดแบ่งสารเก็บสารเคมีหรือสารที่สังเคราะห์เอง ให้เลือกภาชนะที่เหมาะสมกับสาร และติดฉลากให้ชัดเจน ระบุชนิด เจ้าของ วันที่เก็บ และเบอร์โทรติดต่อ หากไม่สามารถระบุชนิดสารของได้ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ถึงคุณสมบัติทางเคมี เพื่อการจัดเก็บอย่างถูกต้องและปลอดภัย สารที่นอกเหนือจากการควบคุมของศูนย์ฯ จะถูกนำส่งหน่วยกำจัด ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือหน่วยอื่นๆ ตามความเหมาะสม
12.	ไม่นำอาหารหรือเครื่องดื่มเข้ามา หรือเก็บไว้ในห้องปฏิบัติการ ไม่ควรนำภาชนะที่ใส่อาหารมาบรรจุสารเคมี
13.	ไม่ทำกิจกรรมเสี่ยงต่อการรับสารเคมีเข้าสู่ร่างกายในห้องปฏิบัติการ เช่น สูบบุหรี่ รับประทานอาหาร ดื่มน้ำ หรือสัมผัส-สูดดมสารเคมี
14.	ควรสวมถุงมือเพื่อป้องกันการปนเปื้อน ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์
15.	ไม่ปฏิบัติการโดยลำพัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันหยุดหรือนอกเวลาราชการ
16.	ผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียน จะไม่ได้รับอนุญาตเข้าห้องปฏิบัติการ

